

Publicerad 2012-03-05 09:57 av Carl O Andersson

Minne från ett något obehagligt uppvaknande en natt ute på Östersjön ombord på HMS Brännaren

HMS BRÄNNAREN - ETT OBEHAGLIGT UPPVAKNANDE

HMS Brännaren

En resa gjord tidigt på våren 1958 då isläget var besvärligt i hela Östersjön. HMS Brännaren tillhörde trängfartygen och var ett litet tankerfartyg byggt 1933.

Efter över åtta månaders på skolbänken i Karlskrona, där vi tränade telegrafi och studerade läste ellära och elektronik, blev det äntligen dags för min första sjökommendering. Lämnade Karlskrona i slutet av februari 1958 med en fullpackad sjösäck på axeln, och tog SJ:s snälltåg till Stockholm för att på Stockholms Örlogsvarv mönstra på T106 Rigel, som tillhörde klassen Stor Torpedbåt.

Stockholms Örlogsvarv låg på Galärvarvsområdet på Djurgården samt på Skeppsholmens östra sida i fram till år 1969. Jag sökte snabbt upp mitt tilldelade fartyg och överlämnade mina papper till chefen, som vid tillfället var örlogskapten Christer Söderhjelm.

– Välkommen ombord Radio, sa chefen och fortsatte:

– Det är ingen idé att du packar upp. Du är utlånad till Brännaren. Hon skall ner till Karlskrona med en last olja, och på grund av isläget, måste hon ha en telegrafist ombord. Så du får ta dina toalettartiklar, åka över till skeppsholmssidan med färjan och anmäla dig ombord på Brännaren. Men gör det på firekten, så hon får ge sig iväg. Hon väntar på dig.

Chef ombord på Brännaren var en mycket trevlig gammal förvaltare av typen: "Ingen kommiss här. Gör bara ordentligt vad du har att göra, så är det bra".

Så fort jag anmält mig hos honom, gav han order om att kasta loss, och den med olja fullastade Brännaren startade genast färden söderut.

Jag tog mina pass vid radion, och vi kom lyckligt ner till Karlskrona. Där lämnade vi vår last på avsedd plats, och eftersom det inte fanns tid för vila, startades genast återresan. Nu ”på lätten”, d.v.s. vi hade ingen som helst last ombord.

Som ensam radiotelegrafist skulle jag passa radion en timme mitt på natten, och när jag suttit av mitt pass, hade jag återvänt till min hytt där jag åter krupit ner i kojen. Både radiohytten och telegrafistens hytt var på Brännaren belägna högst upp på bakre änden av bryggan.

Där låg jag alltså, endast klädd i en kort pyjamasjacka, vid tretiden på natten i min varma bing och trynade när plötsligt allt hände.

Pang! Boom! Krasch! RRRRRRRRRRRR! !! Fartyget låg helt kantrat på styrbord sida! Kolsvart i hytten! Vad katten hade hänt? Kastad ur kojen vaknade jag helt desorienterad. Låg jag på durken? . . . Eller var det mot styrbords skott? Vad i hels . . . Vad var upp och vad var ner? Jag lyckades i alla fall kravla mig upp på fötter och fick efter visst trevande tag på kontakten och slog på ljuset. Jo så var det! Brännaren låg med 90 grader styrbords slagsida. Motorn rusade och propellern som till viss del låg ovanför vattenytan piskade sjön. Det höga motorvarvet hade till följd att hela fartyget skakade som av frossa. Jag fick snabbt tag i flytvästen som hängde på en krok och började bana mig fram mot dörren till bryggan, samtidigt som en ljusning syntes i eländet. Fartyget började sakta räta upp sig samtidigt som den rusande motorns varvtal sjönk ner till det normala. Jag slet snabbt upp dörren och stapplade ut på bryggan, där jag möttes av den två man brett grinande bryggvakten, som vid tillfället bestod av förvaltaren själv och en matros ur besättningen vilken fungerade som rorgångare.

– Ja, det var inget skönt uppvaknande kan jag förstå, sa förvaltaren och fortsatte förklarande:

– Nej, vi gick rakt upp på ett stort isflak och rullade över på styrbordssidan. När vi går på lätten, som vi gör nu, så är det lätt hänt. Och i synnerhet som vi har isbrytarstäv.

Han kikade på mig där jag stod utan byxor och tillade:

– Men du tycks ha klarat dig bra. Skitit i byxorna kan du ju inte heller ha gjort, eftersom du saknar sådana.

– Nej, då måste allt mer till än en sådan här liten petitess, svarade jag.

– Gå du tillbaka till bingen och tryna in. Förhoppningsvis skall vi slippa sådana här överraskningar i fortsättningen, skrattade förvaltaren och vinkade iväg mig.

Resten av resan blev en ren transportsträcka. Men som helhet blev resan med HMS Brännaren en resa jag aldrig glömmer, och som jag absolut inte vill ha ogjord.